

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a prevádzke európskych systémov satelitnej navigácie“

COM(2011) 814 final – 2011/0392 (COD)

(2012/C 181/32)

Spravodajca: **pán McDONOGH**

Európsky parlament (15. decembra 2011) a Rada Európskej únie (20. januára 2012) sa rozhodli prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom podľa článku 172 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

„Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a prevádzke európskych systémov satelitnej navigácie“

COM(2011) 814 final – 2011/0392 (COD).

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku a informačnú spoločnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 13. marca 2012.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 479. plenárnom zasadnutí 28. a 29. marca 2012 (schôdza z 28. marca) prijal 167 hlasmi za, pričom 4 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závěry a odporúčania

1.1 Výbor víta návrh Komisie na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení a prevádzke európskych systémov satelitnej navigácie“. Úspech programov európskych globálnych systémov satelitnej navigácie (GNSS) je veľmi dôležitý pre prosperitu a bezpečnosť EÚ v budúcnosti. Súhlasíme s návrhom Komisie nahradiť nariadenie (ES) č. 683/2008 novým nariadením s cieľom poskytnúť model financovania a riadenia pre programy Galileo a EGNOS.

1.2 Výbor dôrazne podporuje cieľ programu Galileo, ktorým je vytvorenie prvého globálneho systému satelitnej navigácie (GNSS), ktorý by podliehal civilnej kontrole, bol by úplne nezávislý od iných existujúcich systémov, a to s cieľom poskytovať neprerušované služby GNSS a zabezpečiť Európe strategickú výhodu. Satelitná navigácia je už nevyhnutnou službou pre európsku dopravu, priemysel a občanov a je neakceptovateľné, aby sme v súčasnosti pri určovaní polohy, smeru a času do takej miery záviseli od amerického systému GPS a ruského GLONASS. V rámci európskej infraštruktúry sa musia poskytovať služby európskeho GNSS, ktorý nie je z hľadiska spoľahlivosti závislý od priorít americkej, ruskej ani čínskej armády.

1.3 Vzhľadom na to, že 6 – 7 % HDP EÚ – 27, t. j. 800 mld. EUR, už závisí od amerického systému GPS (Zhrnutie posúdenia vplyvu globálneho satelitného navigačného systému, ktoré je sprievodným dokumentom Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ďalšom zriadení európskych satelitných navigačných systémov (2014 – 2020), SEC(2011) 1447 final, 30.11.2011), výbor víta zameranie nariadenia na interoperabilitu medzi systémom Galileo a GPS. EHSV sa však nazdáva, že

zároveň s interoperabilitou by mala Európa uplatňovať dôraznú politiku nahrádzania systému GPS technológiami Galileo a EGNOS, ktoré sú primárnymi technológiami pre GNSS v Európe.

1.4 EHSV odporúča, aby sa vo výskumnom a inovačnom programe EÚ Horizont 2020 (Horizont 2020 je program EÚ s objemom prostriedkov vo výške 80 mld. EUR pre investície do výskumu a inovácií v období 2014 – 2020) výrazne propagoval inovačný potenciál európskeho GNSS Systému satelitnej navigácie budú mať veľký význam pre technologické inovácie a môžu byť pre Úniu značným makroekonomickým prínosom.

1.5 Úspešné zavedenie a riadenie programov európskeho GNSS (Galilea aj EGNOS) má rozhodujúci význam pre naplnenie vízie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, ktorý predpokladá stratégia Európa 2020 (EURÓPA 2020 – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu – COM(2010) 2020). Výbor poukazuje na to, že Komisia v analýze nákladov a prínosu (Posúdenie vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ďalšom zriadení európskych satelitných navigačných systémov (2014 – 2020), SEC(2011) 1446 final.) odhaduje, že programy GNSS v navrhovanej podobe prinesú EÚ čistý zisk vo výške 68,63 mld. EUR (116,88 mld. EUR pri konštantných cenách znížených o 4 % ročne v súlade s usmerneniami EÚ pre posúdenie vplyvu) počas životného cyklu tohto systému v období rokov 2014 – 2034.

1.6 Hoci EHSV podporuje ciele politiky európskeho GNSS a navrhované nariadenie o zavedení a prevádzke systémov, musí zdôrazniť svoje obavy týkajúce sa európskeho riadenia súčasných programov, ktoré spôsobilo značné oneskorenie, zvýšenie nákladov a stratu zisku. Očakáva sa, že nariadenie poskytne potrebnú politickú podporu, riadiace štruktúry

a rámec na vytvorenie európskeho GNSS v podobe, v akej je teraz naplánovaný, a na dosiahnutie očakávaného zisku.

1.7 Výbor poukazuje na to, že 19,5 % finančných príjmov z európskeho programu GNSS bude pochádzať z rastu odberateľského trhu aplikácií európskeho GNSS (Posúdenie vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ďalšom zriadení európskych satelitných navigačných systémov (2014 – 2020), SEC(2011) 1446 final). Výbor v tejto súvislosti upozorňuje Komisiu na svoje stanovisko zo 16. februára 2011 na tému „Akčný plán pre aplikácie globálneho navigačného satelitného systému (GNSS)“⁽¹⁾. Zdôrazňuje najmä svoju žiadosť adresovanú Agentúre pre európsky GNSS (GSA) o vypracovanie podrobného obchodného plánu zameraného na rast tohto dôležitého trhu.

1.8 Výbor sa nazdáva, že európske systémy satelitnej navigácie nevyhnutne potrebujú účinný marketing a vedúcu pozíciu v oblasti obchodu za podpory vhodných investícií do programov uvádzania na trh. Komerčný vývoj programov EGNOS a GALILEO je rozhodujúci pre dlhodobý úspech. Je dôležité, aby sa na trhu zdôraznila hodnota európskeho GNSS a aby sa podporovalo jeho využívanie. Doteraz sa v tejto mimoriadne dôležitej a komplexnej oblasti urobilo príliš málo.

1.9 EHSV víta skutočnosť, že Komisia zdôrazňuje požiadavku dôsledného finančného riadenia programov s rozpočtom 7,89 mld. EUR pri súčasných cenách na nasledujúce obdobie finančného rámca 2014 – 2020. Výbor tiež víta, že v súlade s nariadením musí Európska komisia spravovať finančné prostriedky pridelené na programy a zabezpečiť vykonávanie všetkých činností programov, vrátane činností delegovaných na Agentúru pre európsky GNSS (GSA) a Európsku vesmírnu agentúru (ESA). EHSV tiež víta plány Komisie na vytvorenie mechanizmu riadenia rizík a riadiacich nástrojov na minimalizáciu pravdepodobnosti prekročenia nákladov programu.

1.10 EHSV však tiež poukazuje na varovanie Komisie, že investície do technológií satelitnej navigácie sú veľmi neisté a riskantné, a preto je veľmi ťažké presne predvídať náklady programu. Výbor preto napriek všetkým dohodám o delegovaní právomocí (v súlade s nariadením (ES, Euratom) č. 1605/2002, a najmä článkom 54 tohto nariadenia) odporúča, aby Komisia spolu s GSA aj ESA každý mesiac organizovala schôdzu určené na monitorovanie dosiahnutého pokroku programov a rýchle riešenie prípadných problémov. Európska komisia by mala okrem toho dostávať podrobné správy o riadení a účtovné výkazy od GSA a ESA, a to aspoň každé tri mesiace.

1.11 Výbor upriamuje pozornosť Komisie na svoje predchádzajúce stanoviská o systémoch GALILEO, EGNOS a stratégií Európa 2020⁽²⁾.

2. Kontext

2.1 Technológie globálneho systému satelitnej navigácie (GNSS) sú vďaka svojej schopnosti veľmi spoľahlivo určiť polohu, rýchlosť a čas dôležitými prvkami na zlepšenie efektívnosti v mnohých oblastiach hospodárstva a v mnohých oblastiach každodenného života občanov.

2.2 Kým sa Galileo dostane do prevádzky, Európa musí na určovanie polohy, času a navigáciu využívať satelitné navigačné služby amerického GPS a ruského systému GLONASS. Odhaduje sa, že závislosť Európy od satelitnej navigácie GPS predstavuje 6 – 7 % HDP EÚ – 27, t. j. 800 mld. EUR (SEC(2011) 1447 final, 30.11.2011). Vojenský prevádzkovatelia týchto systémov však nemôžu zaručiť zachovanie nepretržitého poskytovania služieb.

2.3 Hoci nezávislosť v globálnej satelitnej navigácii je hlavným dôvodom vytvorenia programu Galileo, interoperabilita s existujúcimi systémami satelitnej navigácie, najmä s americkým GPS, je významnou pridanou hodnotou.

2.4 Program Galileo sa začal realizovať s cieľom vytvoriť nezávislý európsky globálny satelitný navigačný systém (GNSS).

2.5 EGNOS je regionálny rozširujúci satelitný systém pre Európu, ktorý zlepšuje signály prichádzajúce z existujúcich systémov satelitnej navigácie, akým je GPS.

2.6 Galileo, európsky program satelitnej navigácie, bol spustený v roku 2001. Projekt bol pôvodne založený na verejnosúkromnom partnerstve so spoločným podnikom Galileo (GJU), ktorý fungoval ako spoločná platforma riadenia a financovania. V roku 2006 nahradila GJU Agentúra pre európsky GNSS (GSA) (predtým známa ako Úrad pre dohľad nad európskym GNSS (GSA)), ktorá bola poverená spravovaním aspektov verejného záujmu európskych programov GNSS. Európska vesmírna agentúra (ESA) bola zodpovedná za technické riadenie a zavádzanie programov GNSS.

2.7 V súlade s nariadením o GNSS⁽³⁾, ktoré bolo prijaté v roku 2008, sa Európska únia stala jediným politickým orgánom zodpovedným za riadenie a celkové financovanie európskej politiky v oblasti GNSS. Nariadenie o GNSS stanovilo financovanie programov Galileo a EGNOS zo zdrojov EÚ na obdobie rokov 2007 – 2013. Rozpočet vo výške 3,4 mld. EUR sa rozdelil na zostávajúce obdobie vývojovej fázy programu Galileo, fázu rozmiestňovania Galilea a prevádzku systému EGNOS.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 107, 6.4.2011, s. 44-48.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 221, 8.9.2005, s. 28; Ú. v. EÚ C 317, 23.12.2009, s. 103-104 a Ú. v. EÚ C 107, 6.4.2011, s. 44-48.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 196, 24.8.2008, s. 1.

2.8 Komisia v návrhu nasledujúceho viacročného finančného rámca rozpočtu EÚ na obdobie 2014 – 2020 (Rozpočet stratégie Európa 2020, COM(2011) 500, 29.6.2011) predpokladá financovanie programov GNSS plne z rozpočtu EÚ s navrhovaným stropom 7 mld. EUR stanoveným podľa stálych cien z roku 2011.

2.9 Pokrok pri implementácii programov európskych systémov satelitnej navigácie negatívne ovplyvňujú dva hlavné problémy:

- 1) Z dôvodu zvýšených nákladov a oneskorenia pri zavádzaní systémov nebude GNSS, ktorý má byť zriadený v rámci programu Galileo, plne prevádzkyschopným v roku 2013, ako sa pôvodne plánovalo.
- 2) Keďže nariadenie o GNSS nestanovuje rámec financovania a riadenia programov Galileo a EGNOS po roku 2013, je potrebný nový právny rámec, aby sa mohli systémy dlhodobo prevádzkovať, udržiavať a riadiť.

2.10 Návrh Komisie bude tieto problémy riešiť prostredníctvom nového nariadenia, ktoré nahradí nariadenie (ES) č. 683/2008, čím sa poskytne štruktúra financovania a riadenia na úspešné zavedenie a prevádzkovanie programov Galileo a EGNOS.

2.11 Pokiaľ ide o infraštruktúru, z analýzy nákladov a prínosov priloženej k návrhu vyplýva, že najlepším riešením je zostavenie sústavy 30 satelitov, ako sa pôvodne plánovalo, ale s jednoduchšou pozemnou infraštruktúrou. Toto riešenie umožní, aby GNSS poskytoval všetky plánované služby a priniesol predpokladaný zisk, avšak služba ochrany života (Safety of Life Service) (Služba ochrany života programu EGNOS umožňuje presné priblíženie sa lietadiel, čím sa zvyšuje bezpečnosť letovej prevádzky. Pomáha tiež skracovať oneskorenia, znižovať počet odklonených alebo zrušených letov. Táto služba tiež umožňuje zvýšenie kapacity letísk a znížiť ich prevádzkové náklady. V neposlednom rade pomáha znižovať emisie CO₂ v tomto odvetví) bude dostupná len pri vzájomnom prepojení s americkým GPS.

2.12 Najlepším riešením na poskytnutie rámca riadenia je zaradenie úloh súvisiacich s riadením programu vo fáze prevádzky k súčasným úlohám Agentúry pre európsky GNSS v oblasti bezpečnosti a trhu. Komisia si ponechá zodpovednosť za spravovanie finančných prostriedkov pridelených na programy a bude zabezpečovať vykonávanie všetkých činností programov, vrátane činností delegovaných na Agentúru pre európsky GNSS (GSA) a Európsku vesmírnu agentúru (ESA).

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Programy EGNOS a Galileo potrebujú jasné vedenie a jednoznačnú a plnú podporu zo strany EÚ, aby bolo možné napraviť škody, ktoré na dôvere trhu spôsobil kolaps

verejno-súkromného partnerstva GJU. Pridelené rozpočtové prostriedky na obdobie 2014 – 2020 a návrh nariadenia predložený Komisiou sú dobrým začiatkom, ale už teraz bude treba preukázať dobré riadenie a konzistentnú politickú podporu programov s cieľom posilniť dôveru na trhu.

3.2 Komisia musí zrýchliť tempo budovania GNSS a rozvoja trhu, najmä vzhľadom na náklady spojené s omeškaním systému Galileo a na rastúcu konkurenciu zo strany USA, Ruska a Číny. Čína rozširuje svoj vojenský systém satelitnej navigácie Beidou do globálneho systému COMPASS s jasným zámerom ponúknuť do roku 2020 konkurencieschopné civilné služby na celom svete vrátane Európy. Programy Galileo a EGNOS sa musia čo najskôr stať základným štandardom GNSS v Európe.

3.3 Európske systémy satelitnej navigácie by mali byť dôležitou súčasťou výskumného a inovačného programu Horizont 2020. Vytváranie nových produktov a služieb založených na európskom GNSS posilní inteligentný rast a zároveň podporí udržateľný rozvoj tým, že pomôže zvýšiť energeticкую účinnosť a znížiť environmentálny dosah hospodárskeho rozvoja.

3.4 Mali by sa dodržiavať všeobecné právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže, pričom by sa však možno mali stanoviť opatrenia EÚ, ktoré by uprednostnili výber technológií Galileo pred menej kvalitnými technológiami, najmä pre aplikácie, pri ktorých je potrebná dôvera v nepretržité služby alebo vo vysokú úroveň presnosti a integrity či bezpečnosti.

3.5 Vzhľadom na význam čipových súprav prijímača (Čipová súprava predstavuje skupinu integrovaných obvodov alebo čipov, ktoré sú navrhnuté tak, aby vzájomne spolupracovali. Obyčajne sa predávajú ako jeden produkt. Čipová súprava je obyčajne navrhnutá tak, aby pracovala s konkrétnou triedou mikroprocesorov. Pretože kontroluje komunikáciu medzi procesorom a externými zariadeniami, čipová súprava zohráva významnú úlohu pri určovaní výkonnosti systému), pokiaľ ide o ich prienik na trh a stratégiu vývoja aplikácií, má rozhodujúci význam vývoj nízkonákladových duálnych čipových súprav prijímačov (GPS + Galileo). Výdavky v oblasti výskumu a vývoja by sa mali zameriavať predovšetkým na tento cieľ.

3.6 Treba vypracovať stratégiu, ktorá by dostatočne zachytila účinky krivky skúseností s veľkoobjemovou výrobou, ktoré sú potrebné na nízkonákladovú výrobu čipových súprav prijímača, aby duálne čipové súpravy Galileo+GPS mohli cenovo konkurovať čipovým súpravám GPS.

3.7 Na dosiahnutie rastu odberateľského trhu produktov a aplikácií európskeho GNSS potrebuje GSA dôraznú stratégiu rozvoja trhu, ktorú by viedol vysokokvalifikovaný tím.

3.8 Mala by sa vypracovať globálna stratégia značky EGNOS/Galileo, ktorá by zosúlادila ciele, vyzdvihla hodnotu značky, zjednodušila komunikáciu na trhu a objasnila marketingové priority.

3.9 Technológie a služby Galilea, ktoré sa uvádzajú na trh, musia mať vždy tú najvyššiu kvalitu. Je potrebné zachovať prísnu kontrolu kvality technologického vývoja a uplatňovania na úrovni koncového užívateľa.

3.10 Bohužiaľ niektoré produkty EGNOS nedosahujú dostatočnú technickú úroveň, ktorá by zodpovedala požiadavkám zákazníkov. V rámci stratégie značky by sa mali pre všetky technológie schválené pre EGNOS/Galileo vypracovať označenie kvality, aby bolo možné túto značku ochrániť pred poškodením dobrého mena.

V Bruseli 28. marca 2012

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON
